

GINĄCY ŚWIAT PŁAZÓW - alarm dla ekosystemów

PORTRET PŁAZA

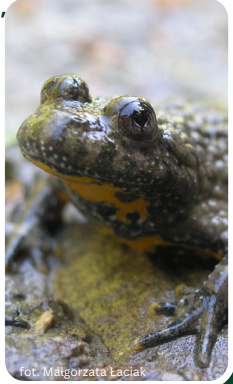
Płazy to **zwierzęta dwuśrodowiskowe** - ich cykl życiowy jest związany zarówno ze środowiskiem wodnym (m.in. rozród, środowisko życia larw), jak i lądowym. **U płazów występuje rozwój złożony** - z zabezpieczonych galaretowatą otoczką jaj wylęgają się larwy (u płazów bezogonowych zwane kijankami), które są przystosowane do życia w wodzie. Larwy po przeobrażeniu stają się osobnikami zdolnymi do życia na lądzie. **SKóra płazów jest cienka, wilgotna, silnie unaczyniona, i pozbawiona łusek** - pełni m.in. funkcje oddechowe i osmoregulacyjne. Płazy są **zmiennocieplne** - to znaczy, że temperatura ich ciała jest zależna od temperatury otoczenia. W zimie płazy zapadają w stan hibernacji.

fol. Malgorzata Laciak

NA GRANICY WODY I LĄDU

W Polsce żyją przedstawiciele **płazów ogoniastych**, czyli tych, które po przeobrażeniu posiadają ogon (salamandra plamista i cztery gatunki traszek) oraz **płazów bezogonowych** - czyli tych, które po przeobrażeniu nie posiadają ogona (wszystkie gatunki żab, ropuch, kumaków, rzekotek, a także grzebiuszka ziemna). **Poszczególne gatunki zajmują zróżnicowane siedliska** - od podmokłych łąk, małych oczek wodnych i stawów po niewielkie strumienie, a nawet większe, okresowe kałuże. Niektóre gatunki przystosowały się do życia w wyższych partiach gór, podczas gdy inne zamieszkują niziny czy tereny miejskie. To pokazuje dużą ekologiczną różnorodność tej grupy zwierząt.

fol. Malgorzata Laciak

JAK MOŻEMY POMÓC

Aby chronić płazy, **należy przede wszystkim zachowywać i przywracać ich naturalne siedliska, takie jak stawy, oczka wodne i tereny podmokłe**. Nie należy zarybiać zbiorników, gdyż powoduje to zwiększenie presji drapieżników na płazy. Tworzenie korytarzy ekologicznych i przejść dla płazów przy drogach może zmniejszyć śmiertelność tych zwierząt podczas migracji. Istotną kwestią jest też ograniczenie różnego rodzaju zanieczyszczeń (w tym między innymi stosowania pestycydów, nawozów, itp.).

fol. Malgorzata Laciak

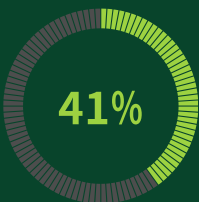
ZGŁOŚ PŁAZA! (a nawet GADA)

Instytut Ochrony Przyrody PAN od kilkudziesięciu zbiera dane o występowaniu wszystkich gatunków płazów i gadów z terenu całego kraju. Dane te umieszczane są w bazie internetowej **Atlasu Płazów i Gadów Polski**. Jest to największa tego typu baza w Polsce i niezwykle cenne narzędzie dla nauki i ochrony tych zwierząt.

ATLAS PŁAZÓW I GADÓW POLSKI

Każdy może zgłosić swoją obserwację!
Gorąco zapraszamy do współpracy!

Według Czerwonej Listy IUCN, prawie 41% wszystkich gatunków płazów na świecie jest zagrożonych wyginięciem. Czyni to je najbardziej zagrożoną grupą lądowych kręgowców na świecie.

Utrata, fragmentacja i pogarszanie się jakości siedlisk (np. osuszenie terenów podmokłych, zarastanie i niszczenie zbiorników wodnych, zmiana sposobu użytkowania ziemi, urbanizacja, śmiertelność na drogach);

Zmiany klimatyczne (susze, ekstremalne zjawiska pogodowe, zmiany w temperaturach i opadach - zaburzają cykle rozrodcze, rozwój larw i dostępność siedlisk.);

Inwazyjne gatunki obce (drapieżniki - np. ryby w zbiornikach rozrodczych; czy konkurencji i patogeny przenoszone przez obce gatunki);

Synergiczne oddziaływanie zagrożeń

GŁÓWNE ZAGROŻENIA PŁAZÓW

Choroby zakaźne np. chytridiomikoza wywołana przez grzyby *Batrachochytrium dendrobatidis* (Bd) oraz *B. salamandrivorans* (Bsal);

Zanieczyszczenie środowiska (pestycydy, herbicydy, nawozy, zanieczyszczenia przemysłowe);

Zarybianie zbiorników wodnych, powodujące m.in. wzrost poziomu drapieżnictwa;

Badania nad płazami prowadzą m. in. naukowcy z zespołu „Atlasu Płazów i Gadów Polski” Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk

Kontakt: sekretariat@iop.krakow.pl
www.iop.krakow.pl

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Projekt „Naukowiec w terenie - wiedza o przyrodzie z pierwszej ręki”, nr POPUL/SP/0514/2023/01, dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki w ramach Programu „Społeczna odpowiedzialność nauki II”.